

Dammsdal

Skola och Boende i Vingåker

Barn har det bäst när de bor hemma hos sina egna föräldrar. Det gäller även barn och ungdomar med autism diagnos.

Ibland måste man välja det näst bästa och då kan vi vara ett bra val.

Vi tillhandahåller individuellt anpassade lösningar med skola, boende och fritid för ungdomar i åldern 12 – 21 år.

Inom vår verksamhet finns boendepersonal, speciallärare, kurator, psykolog, sjuksköterska, handledare och konsulterande läkare. Vårt arbete utgår ifrån Teacch-programmets filosofi och pedagogik.

Hör av dig när du behöver veta mer.

Inskrivningsärenden/Ansökningar
Danne Forsberg, tel. 0151-52 43 08, 076-147 23 71
Danne.forsberg@regionsormland.se

Dammsdal
643 92 VINGÅKER
tel. 0151– 52 43 00
Hemsida: www.regionsormland.se/dammsdal

Skolbyggnaderna

Klassrum

Individuellt studierum

Bilder från elevhemmet Ängen

Detta är Dammsdal

Hos oss finns ungdomar mellan 12 och 21 år. Ungdomarna befinner sig på olika utvecklingsnivåer, alla har diagnos inom autismspektrum ofta har våra ungdomar även andra neuropsykiatriska diagnoser. Ungdomarna har haft stora svårigheter i tidigare skolgång och/eller i sin sociala miljö, som gör att skolgång på hemorten inte är möjlig. Ungdomarna kommer ifrån olika delar av landet och har oftast varit föremål för omfattande utredningar av barnhabilitering, barnpsykiatrisk klinik och/eller socialförvaltning. Man har vid dessa utredningar kommit fram till att de har behov av hjälp och stöd i en miljö där det finns människor i såväl skola som boende som förstår deras individuella behov och bakomliggande svårigheter. Dammsdal kan på detta sätt erbjuda en helhetslösning.

Målsättning

Målet med vår verksamhet är att eleverna efter avslutad skolgång ska kunna leva ett så självständigt liv som möjligt efter sina förutsättningar. De förbereds sålunda för ett fortsatt liv med ett väl anpassat och utvecklat stöd som kan hjälpa till att kompensera eventuella svårigheter. Vi samarbetar under hela skoltiden med anhöriga och handläggare på hemorten.

Filosofi/pedagogik

Vårt arbetssätt bygger på TEACCH-Programmets pedagogiska synsätt. Teacch = Treatment and Education of Autistic and Related Communication Handicapped Children, eller fritt översatt till svenska habilitering och undervisning av personer med autism och autismliknande tillstånd.

Den bärande idén är att göra vardagen och skolmiljön så förutsägbar som möjligt genom ett anpassat visuellt hjälpmedel så som individuella planeringssystem. Alla nya uppgifter och alla förändringar ska förberedas väl för att undvika för eleven oangenäma och skrämmande upplevelser.

Pedagogiken och filosofin har utvecklats under drygt trettio års arbete och forskning vid universitetet i Chapel Hill, North Carolina. Den bygger på ett specialpedagogiskt arbetssätt som teoretiskt och praktiskt är grundat på de kunskaper vi idag har om funktionsnedsättningens svårigheter och hur det kan underlättas och kompenseras.

Tydliggörande

Tydliggörande pedagogik handlar om att kompensera funktionsnedsättningen autism. Begreppet tydliggörande pedagogik bygger på kunskapen att personer med autism tänker, lär och tolkar information på ett annorlunda sätt och har en visuell styrka. Visuell information minskar därför risken för missförstånd i den verbala kommunikationen. Visuella hjälpmedel hjälper till att skapa förutsägbarhet och förståelse. Detta lugnar, ökar koncentrationsförmågan och hjälper eleven att fokusera på relevant information. Detta ger också större möjlighet att lära sig och ökar självständigheten i vardagen.

Tydliggörande av miljö

Genom att använda bestämda visuellt tydliga områden och avgränsningar för olika aktiviteter blir det möjligt för eleven att förstå sin omgivning och sambanden mellan olika händelser. Syn och hörselintryck kan vara mycket störande moment som man lätt kan eliminera genom att sätta upp skärmar eller persienner och att dela upp aktiviteter i olika rum.

Tydliggörande av tid

Genom att använda ett dagligt schema/planering tydliggörs tid. Schemat talar om för eleven vilka aktiviteter som ska ske under dagen och i vilken ordning.

Schemats/planeringens utformning kan variera allt ifrån skrivet med tidsangivelser till föremål som symboliserar de olika aktiviteterna under dagen.

Ett visuellt individuellt schema hjälper till att förutse vad som ska hända. Detta skapar en större flexibilitet då aktivitetsbyten blir visuellt tydliga. Tryggheten och självständigheten ökar då inga överraskningar sker under dagen.

Tydliggörande av arbete/aktivitet

Genom en individuell arbetsordning kan vi ge begriplig information som gör eleven självständig i olika aktiviteter. En arbetsordning understöder inläring av begreppen orsak - verkan. Arbetsförmågan ökar ofta när man förstår vad och hur mycket man ska göra.

Visuella instruktioner:

Är ett sätt att visuellt förklara hur ett arbete ska utföras. Exempelvis kan detta göras genom att organisera materialet i ordningsföljd. Märka med färg, eller använda mallar och modeller. Ett annat sätt att förklara är via bilder eller skriftliga instruktioner.

Rutiner

Rutiner kan vara ett redskap för inläring. Det är värdefullt att lära in bra rutiner så som arbeta först och rast sedan.

Andra rutiner som sker lika varje gång är viktiga att lära ut.

Värdefulla rutiner kan användas både i undervisning och i boendemiljön, t ex när man diskar, svabbar golv, sorterar, läser eller skriver.

Sådana rutiner inger säkerhet och självförtroende. Det undanröjer också problem att förstå vad som förväntas.

Undervisningssätt

Det är alltid viktigt att fundera på i vilka situationer vi vill lära ut vad. Några inläringssituationer inträffar naturligt i miljön, andra måste arrangeras. Nyinläring en till en, dvs. eleven får i förväg veta att det handlar om något nytt. Detsamma gäller självständiga uppgifter. Det är viktigt att noga skilja på detta. Samtidigt försöker man begränsa den verbala kommunikationen till ett minimum och istället hänvisa till det visuella stödet. Innehållet bör vara funktionellt och meningsfullt för eleven. Vi lär ut i delar och för sedan ut i annan miljö. Det är också viktigt att vi inte tror att vi kan ta bort det visuella stödet efter att eleven lärt in en strategi. Vi måste förutsätta att personer med autism behöver detta stöd i ett livsperspektiv.

Personalens roll blir att ständigt försöka ligga steget före med tydliggörande och förklaringar. Att inta ett specifikt förhållningssätt som går ut på att bedöma situationen och att inför nästa gång förtydliga, förenkla eller utveckla aktiviteten. Att försöka inta ett prestigelöst förhållningssätt med tänkandet: När eleven misslyckas är det ”jag” som gjort en för komplicerad uppgift.

Källa: E Schopler & Mesibow

Inskrivning

Inskrivning på Dammsdal kan ske när som helst under året i mån av plats.

Innan vi sätter igång processen om en eventuell inskrivning måste det ha inkommit en undertecknad ansökan från kommunen.

Efter det tar vi del av utredningar och annan information om den eventuellt blivande eleven. I de flesta fall gör vi även ett personligt besök hos eleven på hemorten

Utifrån den sammantagna informationen görs en preliminär bedömning av hans eller hennes behov av resurser i skola och boende. Därefter tar vi slutgiltig ställning till om eleven passar in i vår elevgrupp och på Dammsdal.

Då ansökan är beviljad är det dags för eleven, vårdnadshavare samt eventuellt handläggare att besöka Dammsdal för att bekanta sig med oss och vår verksamhet.

Vi gör inte några utredningar för att ställa diagnoser, dessa ska vara gjorda innan eleven börjar hos oss.

Uppstart

I samband med beslut om skolstart och flytt hit har eleven tilldelats ett rum på ett elevhem samt en klass och en lärare. Avgörande för vilket elevhem han eller hon får bo på och vilken klass han eller hon hamnar i är vår strävan att alla ska komma till en boendegrupp där eleven har möjlighet att utvecklas och till en klass med bästa möjliga undervisningsmiljö.

Innan eleven kommer hit hämtar någon av våra pedagogiska handledare in information från föräldrar/vårdnadshavare eller annan personal som varit nära knuten till eleven tidigare. Detta görs via ett frågeformulär som skriftligt fylls i. Formuläret handlar om att kartlägga elevens färdigheter när det gäller t.ex. kommunikation, personlig omvårdnad, fritid, styrkor och intressen, för att nämna något. Lärare kontaktar tidigare lärare/assistent.

Utifrån det anpassas miljön och vardagen visuellt. Lärare och boendepersonal samarbetar runt detta.

När eleven sedan kommer, finns ett färdigt visuellt system som introduceras snarast. Syftet med detta är att eleven redan från början, i så stor utsträckning som möjligt, får sin tillvaro tillrättalagd och förtydligad så att risken för misslyckanden minskas och rimliga krav ställs.

Naturligtvis tas även personliga kontakter med föräldrar/vårdnadshavare. Eleven erbjuds möjlighet att ställa frågor, ha synpunkter eller uttrycka önskemål till den blivande personalgruppen.

Den som ansvarar för in- och utskrivningar spelar en viktig roll i detta sammanhang och kan fungera som en förbindelselänk till en början, då personen i många fall redan träffat eleven och föräldrarna.

Introduktionen på Dammsdal är individuell men utifrån kunskap om autism är det fördelaktigt att föräldrar stannar så kort tid som möjligt, ett dygn brukar räcka. Eleven börjar omgående att följa sitt skolschema/dag planering i sin helhet.

Första tiden handlar om att förstå sina individuellt anpassade hjälpmedel i vardagen såväl i boende som i skolan. Eleven bekantar sig med personal och de andra eleverna, med regler, rutiner och allt nytt. Under denna tid kompletterar vi också möbleringen på rummet efter önskemål av eleven. Den första månaden räknar vi som en period för anpassning. Vi lär känna eleven för att komma underfund med hans eller hennes speciella behov, styrkor och svagheter. I skolan läggs under denna första tid tonvikten på att utröna på vilka kunskapsnivåer eleven ligger för att kunna lägga upp en individuellt anpassad studieplan som också samordnas med utvecklingsplanen i boendet.

Skolan

På Dammsdal finns det fyra skolformer. Grundskola, gymnasium (introduktionsprogrammet) samt grund- och anpassad gymnasieskola. Klasserna består av 4 till 5 elever samt en lärare och minst en klassassistent. Klasserna sammansätts inte efter ålder och årskurstillhörighet utan efter principen att klasserna ska fungera som sociala enheter. Vi har inga gemensamma raster där alla vistas på skolgården samtidigt. Varje elev får sitt eget individuella schema och arbetar efter den arbetsordning som är anpassad efter elevens förståelsenivå. Skolarbetet koncentreras på de ämnen som eleven har störst chans att förkovra sig i. Huvudvikten läggs vid att lära ut hur han/hon ska kunna använda kunskaperna i det praktiska livet. Stor hänsyn tas till individuella ämnesval.

Skolan har samma läsårstider som andra skolor. Detta innebär att vi har höstlov, jullov, sportlov, påsklov och sommarlov. Ledighet på andra tider är möjlig efter beslut av rektor. På fredagar slutar skolan till lunch för att underlätta hemresor. Alla elever är via skolan försäkrade mot olycksfall under skoltid och fritid. Avslutningen på sommaren är oftast på en lördag för att underlätta för familjen att närvara.

Boendet

Antalet elever på elevhemmen varierar beroende på elevens behov och specialisering. Vi har boenden både ute i Vingåkers samhälle och inne på skolområdet. På boendet bor vanligtvis tre-fyra elever. Varje elev har eget rum med nyckel, individuell möblering och personlig utsmyckning. Dessutom disponerar eleven del i toalett med dusch och övriga utrymmen som kök och vardagsrum. Alla måltider äts och lagas på boendet. Vi har således ingen gemensam matsal. Personalgruppernas storlek varierar beroende på behov av personalstöd hos de aktuella eleverna. Någon i personalgruppen utses som kontakt person som får huvudansvaret för kontakten mellan förälder och elevhemmet. Telefon med direktnummer finns på alla elevhemmen. Det är lättast att nå eleven efter skoltid. Eleven har också möjlighet att ringa hem.

Besök

Vårdnadshavare är välkommen till Dammsdal på besök i elevhemmet och/eller skolan. Ring först och kom överens om en lämplig dag och tid med elevhemspersonal eller lärare. Vi kan erbjuda föräldrar att sova över en natt eller en helg men dock ej på elevhemmet. Utan i en stuga som finns på skolans område.

Fritid

Fritiden organiseras och genomförs på varje boende för sig. Även den är individualiserad och utgår från varje elevs förmåga, lust och intresse. Målsättningen är att varje elev som slutar på Dammsdal ska ha en fritidssysselsättning som han/hon kan ägna sig åt var han/hon än bosätter sig. Detta innebär att de allra flesta behöver få nya impulser till fritidsaktiviteter och få möjlighet att pröva sådant de inte vågat eller kunnat pröva tidigare. Ofta vet man inte vad som är roligt innan man provat. Hos oss kan man försöka sig på olika saker under trygga förhållanden och under medverkan av personal och kan på så sätt utöka sin repertoar av intressen.

Förutom de möjligheter till fritidssysselsättning som finns på boendet och på skolområdet utnyttjar vi i möjligaste mån det utbud av aktiviteter som bjuds i Vingåker och närliggande städer.

Under den fria tiden behöver vi också utföra alla vardagliga sysslor som hör till. Så som städa, tvätta, laga mat, handla samt personlig omvårdnad. Detta görs också på elevhemmet, individualiserat och med så stor självständighet som möjligt.

Det vanliga är att eleverna åker hem till föräldrar eller andra anhöriga varannan helg, fredag till söndag. Resan sker på det sätt som är möjligt utifrån personlig förmåga och i samråd med föräldrar.

Föräldrakontakter

Föräldrarna känner sina barn sedan många år och är oftast de personer som kommer att finnas kvar när eleven slutar sin skolgång här.

Vi är beroende av ett gott samarbete med föräldrarna som kan ge oss värdefull hjälp och stöd i vårt bemötande av ungdomarna. Det är också en förutsättning för oss att föräldrarna helhjärtat stöder boende och skolgång på Dammsdal.

Vi håller regelbunden kontakt för att informera om framsteg och för att få stöd i förändringar som vi planerar. Förändringar kan vara byte av elevhem, byte av klass eller medicinering.

Om vi kan enas om att föräldrar är experter på ”sitt” barn och vi professionella på funktionsnedsättningen, då kan vi garanterat få ett gott samarbete.

Kontakt med handläggare

Handläggaren på hemkommunen är en annan av våra samarbetspartners. För oss är det viktigt att han/hon är kontinuerligt informerad om hur arbetet fortskrider. Efter avslutad skolgång är det handläggarens ansvar att ordna boende och sysselsättning åt eleven när denne flyttar hem. Handläggaren måste då vara välinformerad om elevens behov av hjälp och stöd i sitt liv efter skolan. Vi ser helst att handläggaren kommer hit på uppföljningsbesök två gånger om året, höst och vår.

Hälso- och sjukvård

Dammsdal har en heltidsanställd sjuksköterska för elevernas hälsovård och enklare sjukvårdsinsatser. Sjuksköterskan förmedlar vid behov kontakt med distriktsläkare, ungdomsmottagning och hon är en del i Dammsdals elevhälso team (EHT). En gång per månad besöker en barn- och ungdomspsykiater med specialistkunskap om autismspektrumstörning oss på Dammsdal för psykiatriska frågeställningar.

Personer med svårigheter inom autismspektrum har ofta andra neurologiska eller psykiska problem. Det kan handla om ångest, depressioner, vissa är överaktiva eller har stora insomningssvårigheter. Utöver det psykologiska och pedagogiska omhändertagandet behöver många ungdomar därför medicinera för att lindra sina svårigheter. Mediciner kan vara en hjälp både för att må bra och fungera bättre. Det kan vara en förutsättning för att eleven ska kunna tillgodogöra sig undervisning och social träning. Kontinuerlig utvärdering av medicinernas effekt görs för att ingen ska behöva äta mer medicin än nödvändigt. Ordinerad medicin ges inte till minderåriga barn/ungdomar förrän föräldrar

kontaktats. Andra sjukvårdsinsatser ska ske inom det landsting där eleven är mantalsskriven.

Hemflytt

Eleverna slutar i allmänhet på Dammsdal vid 21 års ålder, då han/hon gått ut skolan, eller när föräldrar eller myndigheter säger upp platsen i samråd med Dammsdal. Planeringen för hemflyttningen har vanligtvis pågått under lång tid, ofta ett par år. Denna långa planeringstid krävs för att berörda myndigheter på hemorten ska kunna skaffa en lämplig anpassad bostad och ett lämpligt anpassat arbete.

Till sist...

Det är du som vårdnadshavare som har huvudansvaret för ditt barns välfärd. Det innebär att vi samråder med dig inför alla större förändringar i vårt omhändertagande av ditt barn. Detta kan gälla flyttning till ett annat elevhem, medicinska frågor, om vi vill göra en psykologisk utredning eller annat.

Vi ser fram emot ett givande samarbete med dig i vår gemensamma strävan att ge ditt barn en god utgångspunkt för ett fortsatt gott liv.

Välkommen !

